

ΜΕΤΑ ΤΟ ΝΤΑΒΟΣ ΤΙ;

Το Νταβός και στη συνέχεια οι Βρυξέλλες θέτουν κρίσιμα ερωτήματα σε κάθε πολίτη αυτής της χώρας για την στροφή της εξωτερικής μας πολιτικής που εγκαινιάστηκε πρόσφατα με πρωτοβουλία του έλληνα πρωθυπουργού.

Η συνάντηση στο Νταβός πρέπει να κριθεί σε δύο επίπεδα. Ένα που αφορά την σκοπιμότητα της στροφής και ένα που αφορά τους χειρισμούς που έγιναν στα πλαίσια της νέας πολιτικής.

Είναι επιβεβλημένη ή όχι η αλλαγή πορείας της εξωτερικής μας πολιτικής; Είναι σωστοί ή όχι στα πλαίσια της νέας πορείας οι χειρισμοί από την πλευρά της κυβέρνησης;

Δεν θα σταθούμε διεξοδικά στην προηγούμενη κυβερνητική πολιτική, η οποία πολλές φορές κατά καιρούς μας έχει απασχολήσει. Θα επισημάνουμε όμως ότι παρ' όλες τις αντιφάσεις και αδυναμίες της, παρ' όλα τα κενά που περιέκλεινε, σαν αμυντική πολιτική είχε κάτι καταφέρει. Να κερδίσει αρκετούς στις απόψεις της ελληνικής πλευράς και να πείσει τους περισσότερους –διεθνή κοινή γνώμη και κυβερνήσεις– ότι όλος σχεδόν ο ελληνικός λαός πίστευε στην πράξη στην ύπαρξη κινδύνου εξ ανατολών, τουρκικού επεκτατισμού. Κανένας διεθνής παράγοντας δεν μπορούσε από ένα σημείο και πέρα να αγνοήσει την διάσταση αυτή.

Είναι γνωστό ότι η ελληνική κυβέρνηση είχε από την πλευρά της θέσει ξεκάθαρα ως προϋποθέσεις για τον διάλογο δύο ζητήματα. Την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων κατοχής από την Κύπρο και την αναγνώριση του νομικού καθεστώτος του Αιγαίου. Σε ποιο από τα δύο αυτά ζητήματα ανέλαβε θετική πρωτοβουλία η Άγκυρα ώστε η Αθήνα να αποδεχθεί τη συνάντηση αυτή; Πρόκειται για κραυγαλέα ασυνέπεια.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις του έλληνα πρωθυπουργού στο Νταβός έγινε απλή αναφορά στα διάφορα θέματα «χωρίς προσπάθεια επίλυσης συγκεκριμένων προβλημάτων». Στόχος ήταν αφ' ενός να δημιουργηθούν ορισμένοι μηχανισμοί αποτροπής κρίσεων και αφ' ετέρου να ληφθούν μέτρα οικοδόμησης κλίματος εμπιστοσύνης. Με δυο λόγια να στηθούν τα πιόνια για μια νέα παρτίδα σκακιού ανάμεσα στην Ελλάδα και Τουρκία. Το ζήτημα λοιπόν στην περίπτωση αυτή είναι πώς στήθηκαν τα πιόνια. Κατά τη γνώμη μας η παρτίδα αυτή δεν είναι προς το συμφέρον της ελληνικής πλευράς. Είναι φανερό ότι η νέα διάταξη των πιονίων ευνοεί την Τουρκία. Σημειώνουμε ότι η μέθοδος που εγκαινιάζεται είναι κοντύτερα στις θέσεις που πρότεινε εδώ και καιρό η Άγκυρα. Για συζήτηση δηλαδή εφ' όλης της ύλης και για ξεκίνημα του διαλόγου από «προβλήματα μη αιχμηρά», ενώ αντίθετα – όπως όλοι γνωρίζουν – η ελληνική πλευρά έθετε ως προϋπόθεση τους δυο προαναφερθέντες όρους.

Η επίσκεψη του κ. Παπανδρέου, όπως παρουσιάστηκε από την κυβέρνηση, είχε κεντρικό σκοπό την προώθηση συνυποσχετικού για την παραπομπή του θέματος της υφαλοκρηπίδας στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Αυτή λοιπόν η συγκεκριμένη ελλη-

νική πρόταση «μπήκε εν γνώσει και των δυο πλευρών στο ράφι», λόγω της άρνησης του τούρκου πρωθυπουργού να την δεχθεί στο Νταβός.

Έχοντας υποχωρήσει στις προϋποθέσεις διαλόγου, θα φαντάζονταν κανείς ότι ο έλληνας πρωθυπουργός θα εκινείτο με μεγαλύτερη σύνεση και επιδεξιότητα στους παραπέρα χειρισμούς. Συνέβη το αντίθετο. Το κοινό ανακοινωθέν αλλά και η συνέχεια που δόθηκε στις Βρυξέλλες πείθουν ότι έχουμε να κάνουμε με γραπτά κείμενα και δηλώσεις υπουργού και υφυπουργών που πολύ σύντομα θα τα επικαλεσθεί η τουρκική πλευρά για να κτυπήσει τις ελληνικές θέσεις.

Ας σταθούμε σε ορισμένα χαρακτηριστικά, κατά τη γνώμη μας, σημεία.

Ολόκληρη η ελληνική άποψη στηριζόταν στο βάσιμο επιχείρημα ότι η Ελλάδα δεν διεκδικεί τίποτα και ότι αν εξαιρέσουμε τη μοναδική νομική διαφορά, την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας δεν είχαμε να κάνουμε παρά με μονομερείς τουρκικές διεκδικήσεις, τις οποίες η ελληνική πλευρά απέρριπτε ως ανυπόστατες.

Εκπληκτη η κοινή γνώμη διαπιστώνει στο κοινό ανακοινωθέν να γίνεται αναφορά ότι η μία των δύο επιτροπών που πρόκειται να συσταθούν θα καταγράψει τα προβλήματα (πληθυντικός).

Έξη ολόκληρα χρόνια η ελληνική κυβέρνηση υποστήριζε ότι δεν υπάρχουν ελληνοτουρκικές διαφορές. Θεωρούσε δηλαδή κλειστά μια σειρά θέματα που η τουρκική πλευρά προσπαθεί να ανοίξει μέσω των διεκδικήσεων και έρχεται ο κ. Παπούλιας να μιλήσει για ελληνοτουρκικές διαφορές ακυρώνοντας μιαν ολόκληρη πορεία.

Η απόδειξη της ιστορικότητας, αυτοδυναμίας και αυτενέργειας του τουρκικού επεκτατισμού υπήρξε μια επίμονη και τα τελευταία χρόνια, ιστορικά και πολιτικά στοιχειοθετημένη θέση, που τα γεγονότα της Κύπρου, αλλά και η στάση της Τουρκίας απέναντι στις γειτονικές χώρες επιβεβαιώνουν.

Αυτή την τόσο καίρια για τις ελληνικές απόψεις θέση έρχονται να αναιρέσουν το Νταβός και οι Βρυξέλλες που μιλούν για τους τρίτους που αναμειγνύονται στα εσωτερικά των δύο χωρών δημιουργώντας τις μεταξύ τους διαφορές. Κανένας αντικειμενικός άνθρωπος δεν θα αρνηθεί το ρόλο των τρίτων. Η προσεκτική όμως ανάλυση της τουρκικής πολιτικής θα περισσότερο τα ίδια τα γεγονότα επιβεβαιώνουν το βάσιμο των απόψεων για τον εγγενή χαρακτήρα του τουρκικού επεκτατισμού.

Θα σταθούμε πολύ σύντομα και σε δύο άλλα σημεία όπως το θέμα της Αήμνου, που από καθαρά ελληνονατοϊκό ζήτημα ο κ. Παπούλιας το ανήγαγε σε ελληνοτουρκική διαφορά που θα συζητηθεί από την ελληνοτουρκική πολιτική επιτροπή ή το εξαιρετικής σημασίας ζήτημα των παραβιάσεων του εναερίου μας χώρου ανάμεσα στα έξη και δέκα μίλια, για το οποίο η ηγεσία του ΥΠΕΞ κράτησε μια διφορούμενη στάση, δηλώνοντας ότι για τις παραβιάσεις αυτές θα ασχοληθεί η πολιτική επιτροπή όταν συγκληθεί. Οποιοσδήποτε όμως έχει στοιχειωδώς ασχοληθεί με τα ζητήματα αυτά γνωρίζει ότι η ουσία του ζητήματος βρίσκεται στο αν ο κ. Τοργκούτ Οζάλ δεσμεύτηκε να μην παραβιάζει η Τουρκία τον εναερίο μας χώρο μεταξύ των έξη και δέκα μιλίων. Η ομιλία του πρωθυπουργού στη βουλή αποδεικνύει ότι η ελληνική κυβέρνηση αποδέχεται στην πράξη ότι οι παραβιάσεις του ελληνικού εναερίου χώρου μεταξύ των έξη και δέκα μιλίων δεν συνιστούν ενέργεια που αντιβαίνει στη συμφωνία του Νταβός.

Τέλος ένα άλλο σοβαρό ολίσθημα ήταν η στάση απέναντι στο Κυπριακό. Είναι τελείως περιττό να αναλύσουν τα Τετράδια την σημασία που αποδίδουν στο υπ' αρ. ένα

εθνικό μας πρόβλημα.

Ανησυχούμε έντονα για την τύχη της Κύπρου. Κατά τη γνώμη μας η ελληνοτουρκική προσέγγιση θα πρέπει να περάσει μέσα από την επίλυση του μεγάλου αυτού προβλήματος. Ο καθείς γνωρίζει ότι ο χρόνος, όσον αφορά το Κυπριακό, δουλεύει υπέρ της Τουρκίας. Γιατί οριστικοποιεί την υπάρχουσα κατάσταση πραγμάτων. Την κατοχή και τον διαμελισμό.

Με αυτή την έννοια η πολιτική του Νταβός θα δοκιμασθεί κατ' εξοχήν στην Κύπρο. Εάν η ελληνική πλευρά προτάξει, όπως οφείλει, το Κυπριακό θα δοκιμάσει εμπράκτως τις τουρκικές προθέσεις. Εάν αντιθέτως η ελληνική πλευρά διαλέξει τον δρόμο της παράκαμψης του Κυπριακού θα δοκιμαστεί η ίδια. Γιατί τότε τίποτα δεν θα μπορέσει να συγκαλύψει την πραγματικότητα ότι ο δρόμος για την Αμμοχωστοποίηση θα είναι περισσότερο παρά ποτέ ανοικτός. Θέλουμε να ελπίζουμε ότι ούτε η Αθήνα, ούτε η Λευκωσία θα συναινέσουν σε μια λύση Αμμοχωστοποίησης.

Η κυβέρνηση δεν φαίνεται διατεθειμένη να δώσει επαρκείς εξηγήσεις που να διευκρινίζουν τους λόγους της στροφής της. Οι έλληνες όμως πολίτες έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν μίαν εξήγηση. Γιατί όλα αυτά; Τι κέρδισε ο ελληνικός λαός, η ελληνική πλευρά, από τούτη την ιστορία;

Από το ερώτημα αυτό δεν θα μπορέσει να ξεφύγει ο κ. Παπανδρέου. Κι ας απόδειξε για άλλη μια φορά ότι ο φανφαρονισμός και η ρητορική υιοθετήθηκαν πάλι παθητικά, λόγω των διαδεδομένων λαϊκιστικών ιδεών και κουλτούρας και λόγω της ανυπαρξίας ενός αντίρροπου δέους από τα αριστερά.

Τα τελευταία γεγονότα επιβεβαίωσαν την έλλειψη μιας εθνικής στρατηγικής που να έχει συνέχεια και συνέπεια. Αντί αυτού βλέπουμε την αναγκαιότητα αυτή να υποκαθιστά η άσκησή μας ακραία προσωπικής πολιτικής υποταγμένης και σε εσωτερικές και εκλογικές σκοπιμότητες.

Τα εθνικά προβλήματα είναι μείζονος σημασίας για να αφήνονται στα χέρια του οποιουδήποτε, οσοδήποτε επιτήδειος και αν είναι ή δείχνει ότι είναι.

Το 1982 με αφορμή το ταξίδι του κ. Παπανδρέου στην Κύπρο στα «Τετράδια» σημειώνονταν ότι «για να φτάσεις να αντιμετωπίσεις και πρακτικά το Κυπριακό σαν το υπ' αρ. 1 εθνικό πρόβλημα, δηλαδή για να υποστείς το πελώριο πολιτικό κόστος που αυτό συνεπάγεται, σημαίνει ότι πρέπει να εντάξεις στην απαιτητική λογική του τις όποιες στενές ταξικές, πολιτικές και συντεχνιακές σου σκοπιμότητες, σημαίνει δηλαδή ότι πρέπει να χάσεις πολλά, ότι πρέπει να ρθεις σε ρήξη με την μεταπρατική ιδεολογία δεξιάς και αριστεράς απόχρωσης, λέγοντας θαρρετά ότι η Κύπρος για να μην χαθεί χρειάζεται να υποστούμε πολλές και πραγματικές θυσίες, ότι χρειάζεται ένας μεθοδικός συνδυασμός εθνικής ενεργοποίησης, πολιτικής και διπλωματικής πάλης, στρατιωτικής οργάνωσης και επαγρύπνησης, λαϊκής/δημοκρατικής ενότητας στη βάση.».

Η διαπίστωση αυτή ισχύει απόλυτα και σήμερα. Το Νταβός τείνει να γίνει μονόδρομος και αργά ή γρήγορα η ελληνική πλευρά κινδυνεύει να διαπραγματευθεί με πολύ δυσμενέστερους όρους.

Το Νταβός όμως δεν απόδειξε μόνο την ανεπάρκεια και τις αντιφάσεις της κυβερνήσεως και της αξιωματικής αντιπολιτεύσεως, απόδειξε, νομίζουμε, πολύ καθαρά την ανεπάρκεια και τα αδιέξοδα της ίδιας της αριστεράς.

Η συνάντηση του Νταβός έδειξε την υποτέλεια της ελληνικής αριστεράς απέναντι στις κυβερνητικές πρωτοβουλίες και την βαθεία της ανεπάρκεια να διατυπώσει κάποιες έστω θετικές προτάσεις που να την διαφορίζουν από τη θέση του σχολιαστή των κυβερνητικών πρωτοβουλιών.

Το σημείο αυτό είναι καθοριστικό. Γιατί σ αυτό το σημείο, τα μεγάλα ζητήματα του πολέμου, της ειρήνης, της εθνικής ανεξαρτησίας, της ευρωπαϊκής ιδέας, του διεθνισμού και της αυτοδιάθεσης, είναι που θα αναμετρηθούν ξεχωρίζοντας οι αξίες του καθενός.

Η ελληνική αριστερά δεν μπορεί να σταθεί μονάχα στο αδιάσειστο στοιχείο της τουρκικής επιθετικότητας και απειλής των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων.

Οφείλει να ενσκήψει στο σύνολο των στοιχείων που συνθέτουν το ζήτημα. Οφείλει να στρέψει ουσιαστικά το ενδιαφέρον της στα όσα διαδραματίζονται στην γείτονα. Η συμπαράστασή μας στους λαούς της Τουρκίας, στους φυλακισμένους τούρκους δημοκράτες και στον κουρδικό λαό, είναι πρωταρχικό ανθρωπιστικό και διεθνιστικό καθήκον. Η κατοχύρωση των ανθρωπίνων, πολιτικών και εθνικών, δικαιωμάτων η λειτουργία όλων – χωρίς εξαίρεση – των απαγορευμένων πολιτικών κομμάτων και οργανώσεων, αποτελεί τον απαραίτητο όρο για την λειτουργία της δημοκρατίας χωρίς εισαγωγικά στην Τουρκία, για τη δημιουργία ευνοϊκών προϋποθέσεων στις σχέσεις ανάμεσα στους δύο λαούς.

ΤΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ